

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 13 lutego 2014 r.

**w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks cywilny, ustawy –
Kodeks Postępowania Cywilnego, oraz ustawy - Prawo o notariacie**

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z tekstem przedłożonego jej do zaopiniowania projektu ustawy przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks Postępowania Cywilnego, oraz ustawy Prawo o notariacie zgłasza wątpliwości co do propozycji wprowadzenia dodatkowego, obok spisu inwentarza, instrumentu inwentaryzacji masy spadkowej w postaci wykazu inwentarza.

Zgodnie z zamysłem projektodawcy, wykaz inwentarza ma pełnić funkcję zbliżoną do spisu inwentarza sporządzanego przez komornika lub naczelnika urzędu skarbowego na podstawie wydanego przez sąd postanowienia, a zatem ma wyznaczać górną granicę odpowiedzialności spadkobiercy za długi spadkowe. Inaczej jednak, niż w przypadku spisu inwentarza, wykaz inwentarza będzie mógł być sporządzany przez spadkobiercę. Takie rozwiązanie budzi zastrzeżenia z kilku powodów.

Zdaniem Rady, pozostawienie spadkobiercy pełnej swobody w zakresie sporządzania owego wykazu bez poddania czynności spadkobiercy kontroli, stworzy realne ryzyko sporządzania wykazów, w których wartość aktywnej strony masy spadkowej będzie zaniżana ze szkodą dla wierzycieli.

Projektodawca przyznając spadkobiercy prawo samodzielnego sporządzania wykazu inwentarza, nie wykluczył przy tym możliwości sporządzenia wykazów przez innych spadkobierców, niezależnie od siebie. W konsekwencji za prawdopodobną należałoby uznać sytuację, w której to sporządzono by kilka wykazów o różnej treści. Projektodawca nie wskazał jednak przesłanek, na podstawie których można by określić relację między takimi wykazami i ostatecznie wyznaczyć granicę odpowiedzialności spadkobierców za długi spadkowe. Sytuację dodatkowo komplikuje wyraźne dopuszczenie przez projektodawcę możliwości jednoczesnego funkcjonowania wykazu inwentarza sporządzonego przez spadkobiercę i spisu inwentarza sporządzonego przez komornika lub naczelnika urzędu skarbowego art. 638² § 3 pkt 2 projektu. Z projektowanych przepisów nie wynika jednak

prymat spisu inwentarza nad wykazem inwentarza, a kwestia ta będzie miała przecież podstawowe znaczenie dla klarowności sytuacji prawnej spadkobierców jak i wierzycieli.

Do wyrażenia wątpliwości skłania również brak możliwości uzupełnienia wykazu inwentarza po jego ogłoszeniu, gdy z kolei taką możliwość przewidziano dla spisu inwentarza (art. 638² § 4 pkt 2 projektu). Rada nie widzi powodów dla różnej regulacji w tym zakresie, skoro funkcje obu instrumentów mają być tożsame.